

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2016)0228

Virtuálne meny

Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. mája 2016 o virtuálnych menách (2016/2007(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na dokument Banky pre medzinárodné zúčtovanie o digitálnych menách z novembra 2015¹,
- so zreteľom na publikáciu banky Bank of England o hospodárstvach s digitálnymi menami (Q3/2014)²,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho orgánu pre bankovníctvo z júla 2014 o virtuálnych menách³,
- so zreteľom na analýzu Európskej centrálnej banky z februára 2015 o systémoch virtuálnych mien⁴,
- so zreteľom na akčný plán Európskej komisie na posilnenie boja proti financovaniu terorizmu z 2. februára 2016⁵,
- so zreteľom na štúdiu Komisie z mája 2015 o objeme výpadku príjmov z DPH v EÚ⁶,
- so zreteľom na štúdiu Spoločného výskumného centra Európskej komisie o digitálnom programe virtuálnych mien⁷,
- so zreteľom na usmernenia Finančnej akčnej skupiny (FATF) pre rizikovo orientovaný

¹ <http://www.bis.org/cpmi/publ/d137.pdf>

² <http://www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/quarterlybulletin/2014/qb14q3digitalcurrenciesBitcoin2.pdf>

³ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/657547/EBA-Op-2014-08+Opinion+on+Virtual+Currencies.pdf>

⁴ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/virtualcurrencyschemesen.pdf>

⁵ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/criminal/news/160202_en.htm

⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5592_en.htm

⁷ http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC97043/the%20digital%20agenda%20of%20virtual%20currencies_final.pdf

prístup k virtuálnym menám od júna 2015,

- so zreteľom na závery Európskej rady z 12. februára 2016 o boji proti financovaniu terorizmu¹,
- so zreteľom na rozsudok Európskeho súdneho dvora o výmene virtuálnej meny za tradičné meny – oslobodenie od dane (C-264/14)² a stanovisko, ktoré predložila generálna advokátka Kokott 16. júla 2015³,
- so zreteľom na konzultáciu ESMA z júla 2015 o investovaní s použitím virtuálnych mien alebo tzv. technológie distributed ledger⁴,
- so zreteľom na briefing EPRS o trhu a hospodárstvach s menou bitcoin a jej regulácii⁵,
- so zreteľom na správu Europolu z 18. januára 2016 s názvom Zmeny v spôsobe vykonávania teroristických útokov Islamského štátu (Changes in modus operandi of Islamic State terrorist attacks)⁶,
- so zreteľom na správu FATF z júna 2014 o virtuálnych menách⁷,
- so zreteľom na štúdiu OECD s názvom Otázka bitcoinu – mena a nedôveryhodné transferové technológie (The Bitcoin Question - currency versus trust-less transfer technology)⁸,
- so zreteľom na diskusný príspevok zamestnancov MMF z januára 2016 o virtuálnych menách a širších súvislostiach⁹,
- so zreteľom na správu hlavného poradcu pre oblasť vedy pri Úrade pre vedu vlády Spojeného kráľovstva o tzv. technológii distributed ledger: za hranicou technológie block chain z roku 2016¹⁰,
- so zreteľom na vypočutie vo Výbore pre hospodárske a menové veci o virtuálnych menách z 25. januára 2016,
- so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,

¹ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/12-conclusions-terrorism-financing/>

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1463564584935&uri=CELEX:62014CJ0264>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A62014CC0264>

⁴ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2015-532_call_for_evidence_on_virtual_currency_investment.pdf

⁵ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2014/140793/LDM_BRI\(2014\)140793_REV1_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2014/140793/LDM_BRI(2014)140793_REV1_EN.pdf)

⁶ https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/changes_in_modus_operandi_of_is_in_terrorist_attacks.pdf

⁷ <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>

⁸ <http://www.oecd.org/daf/fin/financial-markets/The-Bitcoin-Question-2014.pdf>

⁹ <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2016/sdn1603.pdf>

¹⁰ https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/492972/gs-16-1-distributed-ledger-technology.pdf

- so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci a stanovisko Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (A8-0168/2016),
- A. keďže všeobecne použiteľná definícia ešte nebola zavedená, ale virtuálna mena (VM) sa niekedy označuje ako digitálna hotovosť a Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA) ju považuje za digitálneho nositeľa hodnoty, ktorý nie je emitovaný centrálnou bankou alebo verejným orgánom ani nevyhnutne naviazaný na oficiálnu menu, ale je prijatý fyzickými alebo právnickými osobami ako platobný prostriedok, pričom je možné ho prevádzať, ukladať alebo s ním elektronicky obchodovať; keďže VM sú predovšetkým založené na tzv. distributed ledger technology (DLT), technologickej základni pre viac ako 600 schém VM¹, ktorá uľahčuje tzv. „peer-to-peer“ výmenu, pričom najvýznamnejšou spomedzi VM je bitcoin; hoci bol spustený v roku 2009 a v súčasnosti je jeho trhovú podiel medzi VM založenými na DLT takmer 90 %, pričom trhovú hodnotu bitcoinov v obehu je asi 5 miliárd EUR², zatiaľ nedosiahol systémový objem;
- B. keďže DLT zahŕňa databázy s rôznymi úrovňami dôveryhodnosti a odolnosti s potenciálom na spracovanie veľkého množstva transakcií rýchlo a s transformačnou kapacitou nielen v oblasti VM, ale v širšom zmysle aj v odvetví finančných technológií, kde zúčtovanie a vyrovnanie môžu predstavovať jeden zjavný spôsob použitia, ako aj iné spôsoby okrem financovania, najmä vzhľadom na preukazovanie identity a majetku;
- C. keďže investície do DLT sú neoddeliteľnou súčasťou pokračujúceho inovačného cyklu v odvetví finančných technológií a dodnes dosiahli viac ako 1 miliardu EUR, jednak vďaka financovaniu z rizikového kapitálu a jednak vďaka podnikovým investíciám³;

Príležitosti a riziká spojené s VM a DLT v rýchlo sa vyvíjajúcom technologickom platobnom prostredí

1. zdôrazňuje, že VM a DLT majú potenciál pozitívne prispievať k blahobytu občanov a k hospodárskemu rozvoju vrátane finančného sektora, a to prostredníctvom:
 - a) zníženia transakčných a prevádzkových nákladov na platby a predovšetkým cezhraničné prevody finančných prostriedkov, pravdepodobne výrazne pod úroveň 1 % v porovnaní s bežnými 2 % až 4 % v prípade systémov on-line platieb⁴, a s priemerne viac ako 7 % v prípade cezhraničných prevodov finančných prostriedkov⁵, čím sa podľa optimistických odhadov znížia celkové globálne náklady na prevody finančných prostriedkov až o 20 miliárd EUR;
 - b) vo všeobecnosti zníženia nákladov na prístup k financovaniu aj bez tradičných bankových účtov, čím sa podieľajú na finančnom začleňovaní a „cieľoch G20 a

¹ <http://www.bis.org/cpmi/publ/d137.pdf>

² <http://coinmarketcap.com/>

³ Pozri aj: <http://www.coindesk.com/state-of-Bitcoin-blockchain-2016/>

⁴ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/657547/EBA-Op-2014-08+Opinion+on+Virtual+Currencies.pdf>

⁵ https://remittanceprices.worldbank.org/sites/default/files/rpw_report_december_2015.pdf

G8 „5x5“¹;

- c) zvýšenia odolnosti a, v závislosti od štruktúry schémy, rýchlosti platobných systémov a obchodovania s tovarmi a službami vďaka inherentne decentralizovanej štruktúre DLT, ktorá by mohla naďalej spoľahlivo fungovať aj v prípade, ak by časti jej siete zlyhali alebo boli napadnuté hackermi;
 - d) umožnenia systémom, ktoré kombinujú jednoduchosť používania, nízke transakčné a prevádzkové náklady a vysoký stupeň súkromia, ale bez úplnej anonymity, aby sa v prípade nezákonného konania dali transakcie do istej miery vystopovať a aby sa vo všeobecnosti zvýšila transparentnosť účastníkov trhu;
 - e) používania takýchto systémov na rozvoj zabezpečených on-line riešení mikropлатieb, ktoré rešpektujú súkromie jednotlivca a ktoré by prípadne mohli nahradiť niektoré súčasné on-line obchodné modely, ktoré toto súkromie značne narúšajú;
 - f) potenciálneho zlúčenia rôznych typov tradičných a inovatívnych platobných mechanizmov, od kreditných kariet po mobilné riešenia, do jednej bezpečnej a ľahko používateľnej aplikácie, čo by mohlo zmodernizovať určité aspekty elektronického obchodu v Európe a prehĺbiť jednotný trh;
2. konštatuje, že systémy VM a DLT v sebe zahŕňajú riziká, ktorými je potrebné sa náležite zaoberať, aby sa zvýšila ich dôveryhodnosť, pričom s ohľadom na súčasné okolnosti sú to najmä:
- a) neexistencia flexibilných, no zároveň odolných a spoľahlivých správcofských štruktúr alebo vymedzenie takýchto štruktúr, najmä pri niektorých spôsoboch použitia DLT, ako napríklad bitcoin, čo vyvoláva neistotu a problémy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa alebo všeobecnejšie používateľa, najmä v prípadoch, ktoré vývojári pôvodného softvéru nepredvídajú;
 - b) vysoká nestálosť VM a riziko špekulatívnych bublín, absencia tradičných foriem regulačného dohľadu, záruk a ochrany, teda problémov, ktoré zaťažujú najmä spotrebiteľov;
 - c) niekedy obmedzená kapacita regulačných orgánov v oblasti nových technológií, čo môže sťažiť určenie vhodných a včasných opatrení na zabezpečenie riadneho a spoľahlivého fungovania DLT aplikácií, keď alebo dokonca pred tým, než sa stanú dosť veľké na to, aby boli systematicky významné;
 - d) právna neistota obklopujúca nové spôsoby použitia DLT;
 - e) spotreba energie pri prevádzke niektorých VM, ktorá sa podľa správy hlavného vedeckého poradcu vlády Spojeného kráľovstva o DLT v prípade bitcoinu odhaduje na viac ako 1 GW, čo si vyžaduje investície do výskumu a presadzovanie efektívnejších foriem mechanizmov overovania transakcií;

¹ http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTFINANCIAL_SECTOR/0,,contentMDK:22383199~pagePK:210058~piPK:210062~theSitePK:282885,00.html

- f) nedostatok dostatočne transparentnej a ľahko dostupnej technickej dokumentácie o fungovaní konkrétnych VM a ďalších DLT systémov;
 - g) potenciálne zdroje finančnej nestability, ktorú môžu súvisieť s derivátovými produktmi založenými na nedostatočnom pochopení vlastností VM;
 - h) možné budúce dlhodobé obmedzenia účinnosti menovej politiky v prípade, ak sa súkromné schémy VM rozšíria do takej miery, že nahradia oficiálnu menu;
 - i) riziko prevodov na „čiernom trhu“, prania špinavých peňazí, financovania terorizmu¹ a daňových podvodov, vyhýbania sa daňovým povinnostiam a inej trestnej činnosti založenej na „pseudonymite“ a „zmiešaných službách“, ktoré niektoré takéto služby ponúkajú, a decentralizovaný charakter niektorých VM, majú na pamäti, že vysledovateľnosť hotovostných transakcií má tendenciu byť oveľa nižšia;
3. poukazuje na to, že riešenie týchto rizík si bude vyžadovať posilnenie regulačnej kapacity a vypracovanie silného právneho rámca, ktorý dokáže včas a primerane reagovať, ak a keď používanie niektorých aplikácií DLT začne rýchlo stúpať a stanú sa systematicky významné;
4. zdôrazňuje však, že ak sa právna úprava prijme vo veľmi skorej fáze, nemusí sa prispôbiť aktuálnej situácii, ktorá sa stále mení, a môže u verejnosti vyvolať mylný dojem, čo sa týka výhod alebo bezpečnosti virtuálnych mien;

Využitie DLT mimo oblasti platieb

5. konštatuje, že potenciál DLT urýchliť, decentralizovať, automatizovať a štandardizovať procesy založené na údajoch za nižšie ceny dokáže zásadne zmeniť spôsob, akým sa prevádza hodnota a ukladajú záznamy, s dôsledkami tak pre súkromný, ako aj verejný sektor, pričom verejného sektora sa to týka v troch rozmeroch: ako poskytovateľa a služieb, vykonávateľa kontroly a zákonodarcu;
6. poukazuje na to, že procesy zúčtovania, vyrovnaní a ďalšie procesy riadenia po ukončení obchodnej transakcie v súčasnosti stoja svetový finančný sektor výrazne nad 50 miliárd EUR ročne², a že práve toto spolu s procesmi odsúhlasovania položiek na bankových účtoch sú oblasti, kde by sa používanie DLT mohlo ukázať ako transformačné z hľadiska účinnosti, rýchlosti a odolnosti, ale znamenalo by tiež nové problémy v oblasti regulácie;
7. zdôrazňuje skutočnosť, že v tejto súvislosti zaviedli subjekty súkromného sektora viacero iniciatív a vyzýva príslušné orgány na európskej a národnej úrovni, aby takéto iniciatívy monitorovali;
8. ďalej konštatuje, že DLT by sa mohla využiť na zvýšenie výmeny údajov,

¹ Síce existuje potenciál na využívanie VM na financovanie terorizmu, no Európal nedávno (18. januára 2016) poukázal na to, že „napriek správam od tretích strán naznačujúcim použitie anonymných mien ako bitcoin zo strany teroristov na financovanie svojich činností, sa toto zatiaľ nepotvrdilo orgánmi presadzovania práva“.

² https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/492972/gs-16-1-distributed-ledger-technology.pdf

transparentnosti a dôvery nielen medzi vládou a občanmi, ale aj medzi subjektmi súkromného sektora a klientmi;

9. uvedomuje si stále sa rozvíjajúci potenciál DLT aj mimo finančného sektora vrátane kryptokapitálového kolektívneho financovania a služieb v oblasti mediácie, najmä vo finančnom a právnom sektore, a potenciál inteligentných zmlúv spolu s digitálnym podpisom, aplikácií umožňujúcich zvýšenú bezpečnosť údajov a synergií s rozvojom internetu vecí;
10. zdôrazňuje dynamiku, ktorú technológie block-chain vytvárajú v podnikateľskom prostredí, ako aj ich potenciál transformácie do reálneho hospodárstva v dlhodobom horizonte;
11. uznáva potenciál DLT pomáhať vládam pri obmedzovaní prania špinavých peňazí, podvodov a korupcie;
12. vyzýva vládne agentúry, aby po vykonaní riadneho posúdenia vplyvu testovali DLT systémy s cieľom zlepšiť poskytovanie služieb a riešení elektronickej verejnej správy občanom, v súlade s pravidlami EÚ v oblasti ochrany údajov; nabáda vládne agentúry, aby zamedzili efektu zablokovania, ktorý môže súvisieť so závislosťou na súkromných DLT systémoch; uznáva najmä potenciál DLT pri zlepšovaní systémov katastra;
13. odporúča, aby vládne agentúry a príslušné orgány, ktorých úlohou je analyzovať veľké objemy údajov, preskúmali používanie kontrolných a oznamovacích nástrojov na báze DLT v reálnom čase ako súčasť programu RegTech vo finančnom sektore a mimo neho vrátane zamerania sa aspoň na zníženie značného výpadku príjmov z DPH v Únii¹;

Inteligentná regulácia smerom k podpore inovácií a zabezpečeniu integrity

14. požaduje primeraný regulačný prístup na úrovni EÚ, aby sa inovácie už v počiatočnom štádiu nezabrzdili alebo nenavýšili výdavky na ne, pričom berie vážne regulačné problémy, ktoré so sebou môže priniesť rozšírené využívanie VM a DLT;
15. zdôrazňuje podobnosť medzi technológiou DLT, ktorá pozostáva zo súboru uzlov, ktoré sú súčasťou systému a používajú spoločnú databázu a celosvetovou webovou sieťou (World Wide Web), definovanou ako celosvetový súbor zdrojov logicky prepojených prostredníctvom hypertextových odkazov; konštatuje, že tak DLT, ako aj WWW, fungujú v rámci internetu, globálneho systému prepojených sietí superpočítačov a osobných počítačov a bezdrátových počítačových sietí;
16. pripomína, že internet, napriek pokusom na presadzovanie prístupu viacerých zainteresovaných strán, naďalej riadi Správa národných telekomunikácií a informačnej politiky, agentúra pod Ministerstvom obchodu Spojených štátov amerických;
17. víta vytvorenie Dynamickej koalície pre technológie block-chain na Fóre pre správu internetu a vyzýva Komisiu, aby podporovala spoločnú a inkluzívnu správu DLT, s cieľom predchádzať problémom, ktoré predtým vznikali pri vývoji internetu;
18. zdôrazňuje, že kľúčové právne predpisy EÚ, napríklad EMIR, CSDR, SFD, MiFID/MiFIR, PKIPCP a AIFMD by mohli poskytovať právny rámec v súlade s

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5592_en.htm

vykonávanými činnosťami a bez ohľadu na základnú technológiu, a to aj vtedy, keď sa používanie VM a DLT rozšíri na nové trhy a činnosti; poznamenáva však, že môže vzniknúť potreba viac prispôbiť právne predpisy;

19. víta návrhy Komisie na zahrnutie výmenných platforiem VM do smernice o boji proti praniu špinavých peňazí (AMLD) s cieľom ukončiť anonymitu spojenú s takýmito platformami; očakáva, že akýkoľvek návrh v tejto súvislosti bude cielený, odôvodnený úplnou analýzou rizík spojených s VM a bude vychádzať z dôkladného hodnotenia vplyvu;
20. odporúča, aby Komisia vypracovala komplexnú analýzu VM a na základe tohto posúdenia zvažila prípadné revízie príslušných právnych predpisov EÚ týkajúcich sa platieb vrátane smernice o platobných účtoch (PAD), smernice o platobných službách (PSD) a smernice o elektronickom peňažníctve, a to vzhľadom na nové možnosti, ktoré ponúka nový technologický vývoj vrátane VM a DLT, s cieľom ďalej zvýšiť konkurenciu a znížiť transakčné náklady, a to aj prostredníctvom posilnenej interoperability a prípadne aj prostredníctvom podpory univerzálnej a nepatentovanej elektronickej peňaženky;
21. konštatuje, že viaceré miestne virtuálne meny boli vytvorené v Európe, v neposlednom rade ako reakcia na finančnú a s ňou súvisiacu úverovú krízu; žiada osobitnú obozretnosť pri vymedzovaní virtuálnych mien v kontexte akýchkoľvek budúcich legislatívnych návrhov s cieľom náležite zohľadniť existenciu „miestnych mien“ s neziskovým charakterom, ktoré majú často obmedzenú zastupiteľnosť a prinášajú významné sociálne a environmentálne výhody, a s cieľom zabrániť neprimeranej regulácii v tejto oblasti, pokiaľ nedochádza k vyhýbaniu sa alebo obchádzaniu daňovej povinnosti;
22. požaduje vytvorenie horizontálnej pracovnej skupiny DLT (PS DLT) pod vedením Komisie, ktorú budú tvoriť experti z technických a regulačných oblastí, s cieľom:
 - i) zabezpečiť potrebné odborné znalosti technického a regulačného charakteru v rôznych relevantných sektoroch použitia DLT, spojiť zainteresované strany a podporiť príslušné verejné subjekty na úrovni EÚ a členských štátov v ich úsilí monitorovať používanie DLT v Európe a na celom svete;
 - ii) podporiť informovanosť a analyzovať prínosy a riziká, a to aj pre konečných užívateľov, využívania DLT s cieľom čo najlepšie využiť jej potenciál vrátane zamerania sa na identifikáciu základného súboru atribútov systémov DLT vedúcich k dosiahnutiu všeobecného záujmu, napríklad nechránených otvorených štandardov, a stanovením noriem pre najlepšie postupy v prípadoch, v ktorých takéto normy vznikajú;
 - iii) podporovať včasnú, informovanú a primeranú reakciu na nové príležitosti a výzvy vyplývajúce zo zavedenia významných DLT aplikácií vrátane vypracovania plánu budúcich opatrení na úrovni EÚ a členských štátov, ktorý by zahŕňal posúdenie existujúcej európskej právnej úpravy, s cieľom aktualizovať ju v prípade významného a systémového používania DLT tam, kde je to vhodné, a zároveň riešiť ochranu spotrebiteľa a systémové problémy;
 - iv) vypracovať záťažové testy pre všetky relevantné aspekty VM a ďalších DLT

systémov dosahujúcich úroveň používania, ktorá ich robí systematicky dôležité z hľadiska stability;

23. zdôrazňuje dôležitosť informovanosti spotrebiteľov, transparentnosti a dôvery pri používaní VM; vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi a odvetvím VM vypracovala usmernenia s cieľom zabezpečiť poskytovanie správnych, jasných a úplných informácií súčasným a budúcim používateľom VM, ktoré im umožnia informovane sa rozhodnúť, čím sa zlepši transparentnosť systémov VM, pokiaľ ide o spôsob, akým sa organizujú a prevádzkujú, a akým sa z hľadiska ochrany spotrebiteľa odlišujú od regulovaných platobných systémov podliehajúcich dohľadu;

o

o o

24. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.